

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal: —

Nagykikindán,

Milenkovits S. könyvnyomdája, Kastory-féle ház.

EGYESÜLT

„KIKINDAI KÖZLÖNY és FELSŐ TORONTÁLI”

Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési díj:

Póstán küldve vagy háztól hordva: Egész évre 14 kor. Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.

Egyes szám ára 12 fillér.

Helyesebb és okszerű gazdálkodás üzése.

A mióta az egész országban észlelhető drágaság, különösen az élelmicikkeknél oly rohamosan beállott, és egyes cikkeknek pláne az áremelkedés már elviselhetetlen mértékben emelkedett, kell, hogy gondolkodóba ejtse az embereket, hogy hogyan, miképpen lehetne ezen a bajon segíteni, amelyik segítség egyuttal alapját vetné meg annak is, hogy a földműveléssel és állattenyésztéssel foglalkozó polgárok százezreire is segítve lenne. Már régóta hangzatos tény az, hogy a magyar gazda az ő egyoldalulag kezelt gazdálkodási rendszere mellett anyagi tekintetben soha jobb körülmények közé nem juthat, ha megmarad a régi járt úton, s nem iparkodik, hogy magának a földje intenzívebb, belterjesebb kihasználása által fokozott jövedelmet nem biztosít.

Más államokban már régebben rá tudták venni a gazdasági szaklőrök a polgárság földműveléssel foglalkozó nép zömét, hogy az egyoldalú kalászos vetések forszirozását hagyják abba, és inkább hüvelyes, kapás és az állattenyésztésre alkalmas takarmány növényeket honosítsák meg, mint amelyeknek művelése hasznosabb jövedelmi forrásnak bizonyult.

És hogy ez így van, ennek különösen Szászországban Hessenben,

a kelettengeri tartományokban, de különösen Hollandiában és Belgiumban láttam az eredményét, ahol egyrészt a kerti veteményeket és gyümölcstermelést kultiválják, másrészt az utóbbi kettőben az állattenyésztés terén értek el az utóbbi időben óriási sikereket.

Sohasem volt alkalmasabb idő Magyarországon arra, hogy a polgárságot ezen előnyösebb gazdálkodásnak megnyerhessük, mint a mostani időszak, amidőn tapasztaljuk, hogy az élelmi cikkek közül például a borsónak és a babnak az ára közel ötven százalékos áremelkedést ért el a tavalyival szemben csak azért, mert a kis gazdák sokkal kevesebbet termeltek az előző évekkel szemben. — S bár például a bab és borsó termés fényesen sikerült, a termelt mennyiség után több mint kétszeres hasznót vágunk zsebre.

Dacára annak, hogy a termés jobb volt ez irányban az előző évinél, az áremelkedéseket azette, hogy a fogyasztás sokkal nagyobb lett, mint az előzőleg volt és hogy az így előlött szükségleti többletet nem tudjuk előteremteni. Áll ez a tény azonban különösen az állat (marha) tenyésztésnél. Tudjuk jól, hogy három év óta Magyarországon a marha ára rettenetesen emelkedett és hogy ma a legjobban jövedelmező dolog a polgárságra nézve, ha különösen az állattenyésztésre adja magát és minél

több jó vágó marhat visz a piacra. Ezt azonban csak úgy lehet elérni, ha a buza és rozs területekből minél többet elvonunk és ezt az állattenyésztéshez szükséges növényekkel pótoljuk. Mert csakis a jó takarmány előállítására teszi lehetővé azt, hogy minél több és minél jobb állatanyagot vigyünk a piacra, amint az Belgiumban, de különösen Hollandiában az utóbbi években megtörtént.

Pedig hogy ez sokkal könnyebb és kevesebb megmunkálást is igényel, azt a földművelő polgárok jól tudják, és hogy ez ideig mégis csökkönyösen ragaszkodtak a buza és más kalászos növények termeléséhez, nem tudhatjuk be másnak, minthogy ragaszkodtak a régi szokásokhoz.

Időszerűvé tette még ennek a dolognak a szóba hozatalát az is, hogy a folyton fejlődő városok, valamint a létesült fürdő telepek szükséglete oly rohamosan állott be, hogy például egyes vidékek lakossága nem tud annyi élelmi és kerti cikket termelni, amelyet a legjobb áron el ne kapkodnának a piaci vásárlásra utalt emberek százezrei.

A baromfi és gyümölcs termelés is sokkal jobban kifizeti magát, sem hogy ezt be nem látnák ezek az emberek, mert hiszen tudjuk jól, hogy a külföldi kivitelre is óriási nagy a kereslet, különösen tojásból és szárnyasból Anglia és Nemetszországba fajgyümölcsöt sem tudunk annyit

T Á R C A.

Az eltűnt ékszerek.

Hogy sokszor mily nehéz a kutató rendőrnek helyes nyomra akadni, ha valami lopás kiderítéséről van szó s mennyire óvatossá kell lenni valaki gyanúsításánál is, élénken bizonyítja a következő furcsa történet, melyet Timon Tibor nyugalmazott titkos rendőr beszél el a „Rendőri Lapokban.”

Egy unalmas őszi délután — beszél — központi felügyeleten voltam; dolog nem volt. Heverészve elmélkedtem egy és más felől.

Gondolataimban egy úrnő megjelenése zavart meg. Z. doktorné volt; azt a panaszt tette, hogy az nap délután 2—4 óra között arany óráját hosszú arany nyakláncszal együtt 260 forint értékben és gyémánttal kirakott gyűrűjét 200 forint értékben ismeretlen tettes, ismeretlen módon a bezárt szobából ellopta.

A nyomozásra engem küldtek ki. Z.-né lakása négy szoba, előszoba, konyha, cseléd- és fürdőszobából állott.

Egy szobaleányon kívül más cselédje nem volt. De nem volt gyermeke sem.

A férje aznap d. u. 2 órakor ment el egy beteghez; s innen négy óra után tért haza. Az ékszerek a férje dolgozó-szobájában egy kis asztalkáról tűntek el 2—4 óra között.

A szoba zárva volt. A szobaleány egy lépést sem volt távol a háztól. Vendég pedig csak egy fiatal katonatiszt járt a háznál ez idő alatt, de hogy a dolgozó-szobában lett volna, azt a doktorné nem tudta állítani!

De arra sem emlékezett, hogy a szobaleány bent járt volna.

A dolog kezdett érdekes lenni. Mert a körülmények szerint csak a cselédnek vagy esetleg a tisztnek lehetett volna alkalma a lopást elkövetni.

A szobaleány azonban a lopást tagadta s megmozgása sem vezetett sikerre. Az egész lakást átkutattuk, sehol semmi nyomra vezető fonalra nem akadtam.

A szobaleány jobb családból származott s épen mennyasszony volt: egy magánhivatalnok volt a vőlegénye. Másnap kellett volna a helyből kilépni.

Mivel a lány távozása előtti napon tűntek el az ékszerek, az a gyanu merült fel, hogy a lopást ő követte el; különösen a doktorné szerint a gyanu egészen ellene irányult.

Én minden nyomozásnál mig egy határozott bizonyítékot nem találok a tettes ellen, úgy az ideig mindenkit gyanúsítok. Ez alkalommal is úgy voltam. Az igazat megvalva a tisztet is gyanúsítottam — természetesen csak gondolatban — amit magamnak tartottam meg.

Kellemetlen az ilyen nyomozás, mert egy katonával szemben már kényes a helyzet.

Igy nem volt más hátra, mint a zálogházban keresni az ékszert s úgy a szobaleány, mint a tiszt után a nyomozást óvatossan, kiméletesen folytatni. Ez azonban két hét múlva is sikertelen maradt.

Egyik napon a Somossy-mulatóban volt dolgom, figyeltem valakit.

Csendesen üldögélve egy pohár sör mellett, tanulmányoztam az ott mulatozókat, amikor egyik fülkében Z. doktort pillantottam meg egy énekesnő társaságában, pezsgőzött.

Egy gondolat villant meg az agyamban! Különös gyanum támadt. Háttha a doktoruram maga lesz a tettes?! Énekesnő, pezsgő, mind olyan valami, a mi a gyanut megerősíti, kivált ha hozzátesszük, hogy a doktor 30 év körüli a neje pedig 36 éves is lehetett. Ezzel szemben az énekesnő 19—20 éves csinos volt.

A megfigyelés sikere végett én is

termelni, amennyit ennek a két országban a piaca tőlünk nem importálna.

De amidőn a hazai szükségletet sem tudjuk előteremteni, akkor kell, hogy gondolkozóba essenek az emberek, nem e lenne célszerű e kérdéssel gyakorlatilag is foglalkozni és megpróbálni, hátha tényleg úgy áll a dolog, mert azt láthatják, akiknek az érdekében szólunk, hogy minket a jó akarat vezet, mert amidőn ezeket szóba hozzuk, csak azért tesszük, hogy őket figyelmeztessük, csak az ő figyelmüket ezekre a dolgokra felhívjuk.

Jó és több állatállomány beszerzése a legjobb mód arra, hogy a polgárság magának nagyobb jövedelmet biztosítson, de ezt csak úgy érheti el, ha nagyobb gondot fordít a takarmánynövények termelésére, valamint nagyobb gondot fordít a kertek felkarolására a kerti növények termelésére, és a szárnyas nevelésére is több gondot fordítanak. Különösen áll ez annak a vidéknek a lakossága érdekében, ahol a fürdő és nyaralóhelyek túltömöttsége folytán nagy és kényesebb igényű közönség törlődik össze, mert ezek sokkal nagyobb igényvel bírnak, mindenféle árut, sokkal többet és sokkal jobban vásárolnak.

Ez csak a kezdet a boldogulásra; a néprétegeknek be kell látni maguktól azt, hogy amit itt irunk, az nem üres puffogtatás a levegőbe, hanem a nép jól felfogott érdekében tettük meg felhívásunkat abban a reményben, hogy amit itt irtunk, annak már a közel jövőben foganatja is lesz.

Gazdasági állam népe csak úgy boldogulhat, ha a kor igényeivel összhangba tud jönni ez a fő biztosítéka a polgárság boldogulásának, amint ezt más népek és nemzeteknél is tapasztaljuk.

A gép.

Egy francia szocialista miniszter — Millerand, — a párisi világ-

szereztem magam mellé egy virágáros leányt. Ez itten könnyen megy, csak fizetni kell a mit megiszik, leány van elég.

A virágáros leány igen szomjas lehetett, mert mielőbb az ötödik pohár sör tünt el a torkán. Ez azonban a malmomra hajtotta a vizet. A doktornak küldtem virágot árulni, miközben közel lépve végignémet az énekesnőt, s nem kis meglepetésemre egy hasonló vastag női arany nyakláncot és gyémánt gyűrűt pillantottam meg rajta, mely a Z... doktornéval megegyezett.

A nő nevét a virágáros leánytól megtudtam. Akkor csendesesen eltávoztam onnan. Bérkocsiba ültem és elmentem a doktorné szobalányáért, hogy először ezzel nézsem meg az ékszereket.

A szobalányt fel is találtam s vittem a mulatóba.

A szobalány csakugyan a Z... doktorné tulajdonát ismerte fel az ékszerekben. Tehát a doktor maga vitte el a neje ékszereit, hogy az énekesnőnek odaadhassa.

Ezt a kihallgatása alkalmával másnap be is ismerte.

Az ékszer tehát megkerült.

De sem a doktor, sem a neje nem örült meg az ügyességemnek. Ezt bekövetkezett válpörük igazolta legjobban.

kiállítás megnyitása alkalmából ünnepezte a munkát és merészen a szemébe vágta a jelen társadalmi berendezkedésnek, hogy ezentúl a gép lesz a király.

A gép, melynek egyedüli célja, hogy erőkre felhasználásával anyagi célokat szolgáljon, a tulajdonosnak zsebébe tömje és rabszolgájává tegye a gépet, a gép által a gép gazdájának az embert. Mert Millerand a francia volt közmunka minisztere is jól tudta, hogy a gépet emberek vezetik ugyan, de a gép is vezet egy csomó embert, kényszeríti őket, hogy mintegy alkotó részeivé váljanak a szerkezetnek, végezzék azt a munkát, melyet maga a gép el nem végezhet. — Az embernek tehát a gép mellett is joga van, hiszen ha nem olajozzák pontosan annak kerekeit, kárba vész a munkára kényszerített természeti erő és bármily elmés legyen is a szerkezet, nem végezheti feladatát.

Az emberiséget soha nem lehet az egyoldalú anyagiasságba bele olvasztani. A szellem megmarad mindenkor s nem dicsőbb volna-e a gépekben ünnepelni az emberi szellem hatalmát, mely a csodálatos konstrukciókat kigondolja, megszerkeszti, összeállítja, mint ünnepelni az anyagiasságot, a gépek munkájából eredő hasznót.

A szocializmusnak, mely bármiféle alakban akarja felszabadítani az embert az anyagiasság rablánczaiból — nem lehet végső célja az emberiségnek szellemi kincsei helyett az anyagi hasznót mutogatni, még akkor sem, ha a közös munkával elérhető közös jólétet veszi is alapjául az új berendezkedésnek, mert nem nélkülözheti a szellem teremtő erejét, nem állíthatja a szellemek fölé az élettelen gép szerkezetét mely mindig eszköze az emberiségnek.

A gép tette rabszolgává már is a munkást.

S kinek a rabszolgájává?

A géptulajdonosnak, a nagy tőkének.

Az a társadalom tehát, melyben a gép a király, már itt van, ezért nem kell fáradnia senkinek — csak tessék pontosan végezni a dolgát a munkásnak a gép mellett, vigyázni a kazánra, a nyers anyagra, a kész cikkekre, hogy a haszon minél nagyobb legyen.

Igen, de kié ez a haszon?

A gép mellett fáradozóké aligha.

Nem lesz az még a kollektivisták társadalomban sem, a kit a géphez osztanak be, az szolga marad ott is örökkön-örökké. Mert a ki a szellemi erő alarendeltségét hirdeti, az megpróbálja a népek szabadságát.

A szellemi szabadság éltetője az emberiségnek.

A mi nagy, ami dicső alkotás van a földön, mind a szellemi erőnek alkotása, mind a szellem diadalát hirdeti az anyag felett.

És ha a szellem felette áll az anyagnak, bizonyára az emberiség szellemi célja, törekvései felette állanak az anyagiaknak.

A szellem folyton a tökéletes-

ségre törekszik, arra munkál még tévedéseiben is s ezért az erkölcsi jóra való vágyakozást soha ki nem irthatják az emberiségéből.

Az anyagiasság a gazdagnak megrontja az erkölcsét, a szellemi erő a szegényt is gazdaggá teszi az erkölcsi célokra való törekvésében.

Még maga a jólétre való törekvésben sem tisztán anyagi cél nyilatkozik meg, hiszen vele jár a függetlenségre való vágyakozás, a mi egyet jelent a szellemi szabadsággal, vagy ha úgy tetszik a mi megvalósulását jelenti a lélekben élő ideáloknak.

Azt hirdetni tehát, hogy a gép a király s az emberiségnek nem lehet más célja anuál, hogy e királyt szolgálja, egy szocialista részéről oly állítás, mely ellen a szocializmus részéről kell a legjobban tiltakozni és az ilyen felfogás hirdetése és terjesztése ellen fellázadniok.

A gépkirályok nevetséges zsarnokai lennének a népnek. Nem is fogja ez a dinasztia meghódítani a világot soha. Mert az emberiség a szellem által él és a szellem nélkül elpusztulna.

Mi ebből a tanúság? Az, hogy bölcs megfontolással kell kezelni a szellemi és anyagi javakat, vezetni a népeket, hogy a midőn anyagi jólétre törekszenek, ne feledjék a szellemi és az erkölcsi javakat.

A szellem szabadsága nyitotta meg az utat az egyén érvényesítéséhez, a szellem arisztokracziája rontotta és rontja le a születési előjogokat, a szellem szabadsága teszi a népeket erőssé, szabaddá, gazdaggá, egyenlővé.

H I R E K.

— **Esküdtbíróági elnökök.** A szegedi ítélőtábla elnöke az 1906. év tartamára a nagyikindai kir. törvényszéknél szervezett esküdtbíróág elnökül Orosz Pál kir. törvényszéki bírót, helyettesévé dr. Scherhard János kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

— **Erzsébet napja.** A megdicsőült martirkirályné emlékezetét városunkban a szokásos kegyelettel ünnepelték. A hatóságok épületekre kitűzték a gyászlobogókat és a templomokban rekviemot tartottak. Kiváltképp a tanintézetek jártak elől a kegyelet nemes kultuszában.

— **Szerb egyházmegyei ülés.** A temesvári gör. kel. szerb egyházmegye szentseke Létity György dr. püspök elnöklete alatt tartott ülésén Kuzmanics Gergely felszentelt lelkész Tiszahegyesre, Staics Sebőt pedig Szerb-Elemérré lelkésznek nevezte ki.

— **Megerősített alapszabályok.** A magyar kir. belügyminiszter a németcsernyai olvasókör alapszabályait a megerősítő záradékkal ellátta.

— **Népgyűlés a szárnyas piac téren.** A nagyikindai szervezett munkások folyó évi november hó 26-án vasárnap délután 2 órakor nyilvános népgyűlést tartanak. A népgyűlésen a politikai helyzetről és az általános választói jogról lesz szó.

— **Népipari és háziipari kiállítások.** A József királyi herceg szanatorium egyesület dicséretes dologban indított akciót. Mivel a magyar háziipari és népipari tárgyakat sokfelé nem ismerik, — vonzó keretben, melynek legszebb része a jótékonyság nem-tői, — bemutatja némely városban. Szabadkán, Zombolyán, Léván, Győrben, Kassán már is szorgosan készülnek ezerre a kiállításokra. A kiállításnak tizenkét csoportja

lesz. A likai, a marósi csoport bemutatja a törzsi tothi csoport egy helyi helyi, a kiállítás néptassa gyar, kát. S karra, És a jelszó gényse alapja városi és fiatal

József sági család rendőri zsiában volt hi be a j légitet világn hogy együtt itott még h ség a szállít A fiur lást. Abbaz vonult

Udiczj uolvaj ellopni a házi és lár mire nem t közül Pája. magát

Valam a Népv pavilló tolt és 16 pá lopott holott el. A de ed akadn

Lajos én pá ban s latoka uyan Harrá testi s gy'gy Harrá

12 év gyárba karját kórház legnagy, l egész hiány Mihál történ kakép a sziv ajándé ből m ezen r inkább lett n

lesz. Borsodi rózsás edények, erdélyi majolika, alföldi paraszt majolika, szerelyföldi marós és feketeanyagédények, a második csoportban a magyar dísznőruka lesznek bemutatva. Külön csoportban a koár árak, a torontáli szőnyegek, párnák, tablették, tóthminzisek és kalotaszegi varrotások külön csoportban mutatja be az Izabella háziipari egyesület bluzait, terítőit, párnáit, más helyen a községeket, temesi katrinczákat, régi himzéseket, többféle szöveteiket. A kiállításoknak inkább az a célja, hogy a népipari munkák gazdag területét bemutassa és felhívja a jösziveket, hogy a magyar termékek fölkarolásával adjanak munkát. Számít az egyesület, a hazafiás kereskedői karra, hogy e tárgyakat forgalomba hozza. És a kiállítással kapcsolatos a népművelés jelszava, ugyanis mindegyik kiállítás a szegénysorsu tudóbetegnek gyógyítóházainak alapját gyarapítja.

— **Halálozás.** Ninkovits Szvetiszláv városi kéményseprő folyó hó 20-án hosszasan és kínosan szenvedés után elhunyt. Halálát fiatal özvegye gyászolja.

— **Elfogott váltóhamisító.** Krachtusz József volt nagyszentmiklósi kir. járásbíró-sági írnok több rendbeli váltóhamisítás, csalás elkövetése után megszökött. A fűmel rendőrség a szőkevény fiatal embert Abba-ziában letartóztatta. Krachtusz könnyelmű volt hivatalában is, néha napokig sem nézett be a járásbíróháza. Csakhamar végkielégítette magát. Mikor a pénzt elveszte, világnak ment; szülőinek pedig levelet írt, hogy öngyilkos lesz. A levélben elmondotta egyúttal, hogy apja nevére váltókat hamisított és hogy birtokait is meghamisította még hivatalnok korában. A fűmei rendőrség a nagyszentmiklósi kir. járásbíróháza szállította a szerencsétlen fiatal embert. A fűmei rendőrségnél is beismerte a csalást. Elbeszélte, hogy azt hallotta, hogy Abba-ziában kolostor van, ő oda akart visszavonulni vezekelni.

— **Tetten ért tolvajok.** Péntek éjjel Udiczki Arkádia udvarába behatoltak a tolvajok, egy 150 kgr. súlyú sertést akartak ellopni. A sertés ellopása zajjal járt, melyre a házi gazda és hozzátartozói felébredtek és lármájukra a szomszédok is összefutottak mire a tolvajokat, akik az udvarból már nem tudtak kijutni — elfogták. A tettesek közül az egyiknek neve Krachtusz József. Társa Sztojánov Mitának mondja magát, valószínű, hogy más nevet vett fel.

— **Betörés a korcsolya pavillonba.** Valamely ismeretlen tettes nem tudni mikor, a Népkert utcájában levő korcsolyaegyesület pavillonjába az ablak betörése után behatolt és onnan az egyesület tulajdonát képező 16 pár korcsolyát, egy jelző csengettyűt lopott el. A lopást csak most vették észre, holott lehet, hogy már régebben követetett el. A rendőrség a nyomozást megindította, de eddig nem sikerült a tettesek nyomára akadni.

— **Megverték a saját háza előtt.** Parison Lajos 54 éves nagyöcsi lakos folyó hó 11-én pálinkát főzött otthon a saját udvarában s közben azonban szomorú tapasztalatokat szerzett. Esti 9—10 óra tájban ugyanis a saját háza előtt megtámadta Harrár Miklós 22 éves fiatal legénys olyan testi sérüléseket ejtett rajta, hogy azoknak gyógyulása 8—10 napot igényel. Persze Harrár ellen a feljelentés megtétele.

— **Nemesov Andria** a neve annak a 12 éves fiúnak, kinek a Bohn-féle téglagyárban a gép tőből kiszakította az egyik karját. A fiút annak idején a helybeli kórházba szállították, ahol hónapokon át a legnagyobb gondtal ápolták az orvosok úgy, hogy a fiu bár nyomorult, de teljesen egészséges lett. — Miután az egyik karja hiányzik, teljesen munkaképtelen. Bohn Mihály téglagyárosnak, kinek szolgálatában történt a végzetes baleset, a fiúnak munkaképtelensége és bénasága felett megessett a szíve és örök tulajdonul két hold földet ajándékozott Nemesovnak, hogy legyen mi-ből megélnie. Bohn Mihály téglagyárosnak ezen nemes tette önmagát dícséri, annál is inkább, mert a fiu saját vigyázatlanságának lett nyomorékja.

— **Lóhús pléhdobozokban.** A lóhús immár hermetikusan elzárt plékszelenczékbe kívánkozik. Boros Imre erzsébetfalvai állati-élelménygyáros, aki a hentes- és mészáros hulladékok értékesítésével járul közgazdaságunk emeléséhez, lóhús konzervgyár felállításának tervével foglalkozik, akként gondolkodván, hogy ha a német közmondás szerint — az ördög a szükségben légygölyg táplálkozik, miért ne ehetnék a katonák szükségben a marhahusnál 60%-al olcsóbb lóhúskonzerveket, különösen akkor, amikor más élelmiszer nem áll rendelkezésükre.

— **Tragédia egy jeggyűrűért.** Ha Eche-garay nem írta volna meg Matilde és Enrique történetét, megírhatná most az élet után. A folt, amely tisztít csak annyiban változik, hogy nem törpengere tapad, hanem revolverlővések nyomán fröcscent szét a nyílt utca közepén. A megrágalmozott nő megölte a rágalmozót, aki szintén nő s az esetnek országos feltűnést az a körülmény kölcsönöz, hogy mindketten a nagybecskereki előkelő társasághoz tartoznak.

Zamurovits Blanka, egy előkelő és gazdag nagybecskereki földbirtokosnak leánya, nyílt utcán lelőtte Tóth Piroskát, aki szintén előkelő becskereki birtokos családnak gyermeke. Revolverből két lövést tett reája; föltétlenül halálos volt mindkettő. Az első lövés az áldozat fejébe, a második a szívébe furódott. A nyílt utcán elkövetett gyilkosság óriási feltűnést keltett a városban s a híre futótűzként terjedt el. A dolog az első pillanatban annyival is rejtélyesebbnek tetszett, mert néhány beavatottan kívül senki sem tudta, mi ragadhatta a rokonszenves, finom lelkű urileányt ily végzetes lépésre. Zamurovits Blankát nyomban letartóztatták s vallomásából kitért az ok, amely a gyilkos fegyvert kezébe adta. A leány még nem régen holdog menyasszony volt, de völgenye utóbb szakított vele és visszaadta a jeggyűrűt. A szakítás okául oly természetű rágalmozatok szolgáltak, amelyek alkalmasak a női becsületnek megsemmisítésére. A cserbenhagyott menyasszony kikutatta és Tóth Piroskát személyében feltalálta a rágalmozat kuforrását. A becsületében halálosan sujtott leány, aki egész életboldogságát veszítette el a meggyalázó híresztelés miatt, életét vette a rágalmozónak.

— **A cselédek illetősége.** A belügyminiszter már régóta rendeletet adott, hogy azok a cselédek, akik négy évnél tovább szolgálnak egy városban, ott illetőséget kapjanak. Pozsony város törvényhatósága sérelmesnek találta a határozatot, amely szerinte a városokra oktrojálja az idegen illetőségi és nagyszámú cselédeket. Ez rendkívül terhes és költséges, mert az illetőséggel együtt mindennemű anyagi felelősség terhe hárulna a városokra. Pozsony város az összes törvényhatóságokat fölkérte, hogy a sérelmes belügyminiszteri határozat ellen fölbe-bezzenek.

— **Hasbaszurta a feleségét.** A vallása által előírt péntek napi böjt szigorú betartásának majdnem áldozatul esett a múlt héten Bratilov Károlyné ó-bessenyői 19 éves szemrevaló menyecske. A különös eset most pénteken történt. Amikor az asszony férjével, Bratilov Károlyval kiment földjükre szántani. Elkövetkezvén a reggelizés ideje, leültek az asztalhoz, de az asszony nem evett semmit, mert a reggelire sült tésztafélé zsiros volt s az asszony, péntek lévén, zsirosat enni. dacára férje többszöri unszolásának, vonakodott. Férje erővel a szájába akart dugni egy zsiros falatot, de az asszony ellenszegült s ekkép dulakozni kezdtek egymással, miközben az asszony megtalálta karcolni férje kezét, aki erre annyira felbőszült, hogy a kezében levő bicskájával le akarta vágni feleségének körmeit, amit persze az asszony szintén nem engedett s tőle telhetőleg még jobban védekezett férjének brutális szándéka miatt. A férj mindjobban feldühösödve, végre is beleszurta bicskáját feleségének hasába úgy, hogy a szegény asszony rögtön összeesett. A súlyosan sebesült asszonyt az összesereglett emberek haza szállították, ahol most halálán van. A brutális férj ellen a hatóságok vizsgálata megindult.

— **Valkányi hírek. Verekedés Valkányon.** Ezen cím kezd már állandóvá válni hasábjainkon, mert nincs hét, hogy Valkányon történt véres verekedésről hírt ne adhatnánk. A héten is Rosu Stefan és Rosu Miklós valkányi lakosok úgy megverték Pecza Pavel ugyancsak valkányi lakost, hogy utóbb nevezett az orvosi látélet szerint legalább 18 napig tartó gyógyulást igénylő súlyos testi sértést szenvedett.

— **Burgonya lopás.** Schwarz Lajos nagybirtokos kárára a valkányi határban lévő Simon majorjából nagy mennyiségű burgonyát loptak el, hogy meennyit, azt nem is tudták megállapítani. — A valkányi csendőrségnek sikerült a tetteseket Fibi-sán Lázár és Popez Simon óbélai lakosok személyében kideríteni, a kik tettöket be is ismerték.

— **Eltűnt birkák.** Pánczél Tamás valkányi tanyai lakos a héten azoon feljelentést tette a valkányi csendőrségnél, hogy 3 darab birkája ismeretlen módon eltűnt, vagy el-kóboroltak vagy pedig, a mi valószínűbbnek is látszik, ismeretlen tettesek vették pártfogásukba a három darab birkát, mert mindeddig nem kerültek meg, habár úgy a károsult, mint a csendőrség az egész környéket felkutatták.

— **Meghiúsult buzalopás.** Valkányon s illetve a kocsoháti határban Weiler Rezső ottani földbirtokos magtárából f. hó 8-án éjjeli 2 óra tájban buzákat akartak lopni. A mondott időben ugyanis öt ismeretlen egyén hamis kulccsal felnyitotta a magtár ajtaját s tiz zsák buzákat már ki is vittek a magtár-ból, a midőn Tézsla István ispán észre-vevén a manipulációt, közibük lőtt, mire a tolvajok a nélkül, hogy csak valamit elvi-hettek volna, — kerekét oldottak. A tettesek kiderítésére irányuló nyomozás még eddig eredményre nem vezetett.

— **Fiatal tolvajleány.** Pap Jusztai valkányi 17 éves leány korán adta fejét a lopásra, amennyiben Zomborán Miklós ottani lakosnak nyitott szobájából apródonként két mé-termáza buzákat lopott el 30 korona értékben s azt eladta Deák Róza 26 éves valkányi lakosnőnek, a ki a buzáért potom árat fizetett.

— **Nemes baromfi-vásár.** A megyei gazdasági egyesület vezetősége évről-évre gondoskodik arról, hogy éppen az ő buz-dítása folytán nemes baromfi tenyésztéssel foglalkozók az általuk tenyésztett szaporu-lat eladhassák. E célból évenként megyei jellegű tenyészbaromfi vásárt szokott ren-dezni. Egy ilyen vásárt rendezett már ez évben is, november hó 9-én, mely alkalom-mal a gazd. egyesület által a köztenyész-tés emelése céljából kiosztani szokott ne-mes baromfiak vásároltattak meg. Az ez évi II. nemes baromfi vásárt a megyei gazd. egyesület november hó 24-én d. e. 10 óra-kor fogja megtartani Nagybecskereken a baromfi értékesítő szövetkezetnek, a német végsoron levő helyiségében, mely alkalom-mal a földmívelésügyi miniszterium kikül-döttje vásárolni óhajt 280 drb. orpingont, 100 drb. emdeni libát és 100 drb. peckin-gi kacsat. A megyei gazd. egyesület ezu-ton is felhívja a tenyésztöket, hogy a tenyészigényeknek megfelelő eladó állatjai-akat ezen vásárra a gazd. egyesület címe alatt bérmentve Nagybecskerekre beszá-llítsák.

Törvénykezés.

Hétfő óta működik a nagyikindai tör-vényszék mint esküdtbíró-ság. Az első na-pon tárgyalásra került Bekila Tivadar románkécsai 22 éves juhász esete, aki azért került az esküdtbíró-ság elé, mert Zárin Ársza szintén románkécsai juhász f. évi július hó 21-én délután 3 órakor a határ-ban egy késsel hasba szúrta és annak ha-lálát okozta. Az esküdtbíró-ság a vádlottat erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértésben mondotta ki bűnös-nek, mire a törvényszék két évi börtönrre ítélte, melyből a vizsgálati fogságban eltöl-tött két hónapot beszámította. — Védője Bekilának Wolf Lipót dr. volt.

Az ülésszak második napján egy nagyteremias asszony, Steinbach Mihályné szül. Bekker Anna állott vádlottként a bíróság előtt. Szándékos emberöléssel volt vádolva, elkövetve azáltal, hogy újszülött gyermekét megfojtotta és elásta. Védője Sechorsch Ferenc ügyvéd volt. A bíróság az esküdtek verdiktje alapján 4 hónapi fogházra ítélte.

Harmadik napon szerdán egy helybeli cigány, Barbul Mihály ült a vádlottak padján, ki szándékos emberölés büntetettével volt vádolva. Barbul ugyanis ágyasával, Rádu Katalinnal egy átdorbézoit éjszaka után következő reggel összeveszett afelett, mert a felesége a feje alatt volt mellényből 280 frtot kivett. Barbul a pénzt visszakövetelve, szóváltásba és dulakodásba keveredett, úgy hogy felesége a keze fején és nyakán egy forgópisztolyból jött lövés következtében meg is sebesült.

A tárgyaláson csak a vádlott jelent meg, míg ágyasa, a sértett, ismeretlen helyre megszökött. A tárgyalás ennél fogva a sértett nélkül tartatott meg, melynek eredménye vádlott részéről ártatlansága hangoztatása mellett, ellenbizonyítékok hiányában annak felmentésével végződött.

A vádlott védője Sechorsch Ferenc ügyvéd volt.

IRODALOM.

Néhány szó az általános választójogról írta dr. Brájjer Lajos. A napipolitika legaktuálisabb kérdésével az általános választójog foglalkozik ez a füzet. Néhány markáns vonással megrajzolja a külföldi, előrehaladottabb államok választójogát, azután a magyar viszonyokra tér rá. Következtetéseiben odanyilatkozik, hogy az általános választójog eszméjét a szocialista agitátorok népszerűsítették, hogy ők nyitották föl a tudatlanok szeméit, akikkel sikerült megértetniük, hogy ott emberi jogokról van szó, melyeknek megszerzése nagyot lendíthet az eddig jognélküliek politikai és gazdasági helyzetén.

Közönség köréből.*)

Kérjük az igen tisztelt szerkesztőget, hogy az alábbi sorokat becses lapjába felvenni sziveskedjék, amiért is előre is köszönetet mondunk.

Rá akarunk mutatni arra a botrányos állapotra, amelyben az Adamovits háztól a Varga-utcaig terjedő Görög-utca leledzik. A keramit kövezettől tíz lépésnyire sincs ez az utca, de olyan sártenger borítja, hogy ilyen csak akkor lehetett, mikor még Nagyikindát nem a városi tanács kormányozta, hanem az irás és olvasást alig tudó bíró és kupaktanács bölcsessége szerint igazgatták. Tengelyig érő sár borítja egész a házakig és ezt a sárt szaporítják az utcáseprők azáltal, hogy a keramitról összegyűjtött szemetet odahordják.

Ugyanilyen állapotban van a Bohn szállodától a Görög utca torkolatáig terjedő Varga-utca része is. Ezt ellepi egy víztócsa, amelyen a közlekedés lehetetlen.

Mindkét utca a város központjában van és még sem látja senki, hogy mily botrányos állapotban vannak.

Csodálatos, hogy a hatóság e rendtelenségekkel szemben mily közönyt viseltek?

Ezúton kérjük az illetékes hatósági közeget, hogy vegye magának a fáradságot és győződjék meg az emondottak igaz voltáról és tegye meg az intézkedést, hogy az utak ezen utcárezsekben használhatók legyenek.

Hisszük, ha a rendőrkapitány úr, vagy a városi mérnök úr látja, hogy milyen állapotban vannak ez utcák utai, restelkedve fogják beismerni, hogy ez csakugyan botrányos állapot.

Kiváló tisztelettel

Több Varga-utcai lakós.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Kemény János.

Milenkovits S. könyvnyomdája, Nagyikindán.

Hirdetések.

Honvédtiszti egyenruha

áll: 1 attila-, 1 köpeny-, 1 nadrág-, egy csákó-, sipkából és a vitézkötésből, kitűnő állapotban eladó.

Közelebbit e lap szerkesztőségénél.

Van szerecsém Nagyikinda m. t. közönségének a nagyikindai Casino helyiségeit, a városi bérház emeleti részében

táncmulatságok és bankettek

tartására szives figyelmébe ajánlani. Bővebb felvilágosítások nyerhetők a

városi szálló bérlőjénél.

— BUDAPESTI —

HARISNYAGYÁR

ajánlja dús raktárát

női-, férfi és gyermekharisnyákban eredeti gyári árban.

12 pár megrendelésnél bérmentve.

Harisnya fejelések elvállaltatnak.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Budapesti Harisnyagyár

főraktár V. Fürdő-utca 1/a.

☛ Számtalan elismerőlevél. ☛

Magyar és német nyelveket szóval és írásban bíró szép írásu leány irodába kezdő fizetéssel vidékre felvétetik. — Római katolikus vallású, nemkülönben ki a szerb, esetleg román nyelvet is beszél, előnyben részesül. — Javadalmazás egyezség szerint. — Ajánlatok „Könyvelő gyakorlatok” jelegi alatt Törökbecsére postrestante küldendők.

Pályázat.

Az „Első nagyikindai takarékpénztár” az elhalálozás folytán megüresedett

főkönyvelői állásra

pályázatot hirdet. Javadalmazás: évi 3000 korona. Egy évi szolgálat befejeztével, a 3000 k. fizetés után, a szolgálati idő alatt a nyugdíjat a magántisztviselők nyugdíjintézeténél, intézetünk fizeti.

Pályázóktól megkívánatik: megfelelő szaktudás, a magyar és német nyelveknek szóban és írásban teljes bírása, és a szerb nyelv ismerete. A szükséges okmányokkal felszerelt pályázati kérvény, f. évi december hó 10-ig küldendő be; az állás elfoglalási ideje 1906. január hó 1-től 15-ig.

Nagyikinda, 1905. évi november hó 20-án.

Az igazgatóság.

Pilseni ősforrás sör.

A mai naptól kezdve a polgári serfözde pilseni főraktáramban úgy nagyban, mint kicsinyben a

„fehér kereszt”

vendéglőjében (Vásár-utca),

☛ paszterizált pilseni sör ☛
palaczkokban kapható

Wittenberg M.

pilseni ősforrás sör főraktára

Nagyikindán.

Karácsonyi és ujévi

ajándékul

névjegyek a legcsinosabb alakokban, izléses nyomással a legújabb öntésű betűkkel, olcsó áron kaphatók a

MILENKOVITS-féle könyvnyomdában Kasztóry ház.